

Nr 95.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående försäljning av vissa kronoegendomar och upplåtande av lägenheter från sådana egendomar; given Stockholms slott den 14 februari 1919.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen medgiva,

1:o

att lägenheterna Raggboda, Brännertorp och Kalkbergsskiftena må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Vallby nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Vallby nr 2 i Viksta socken av Uppsala län försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

2:o

att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Söra nr 1 i Helgona socken av Södermanlands län må till Helgona kommun försälas mot en köpeskilling av 47,920 kronor samt under villkor i övrigt,

att köpeskillingen skall vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i länet och

att kommunen ensam vidkännes kostnaderna för lagfart samt andra med köpet förenade utgifter;

Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 77 häft. (Nr 95.)

3:o

att lägenheten Högnäs må med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Långviken nr 1 i Östra Vingåkers socken av Södermanlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

4:o

att tio i statsrådsprotokollet omförmälda, med litt. B—L betecknade lägenheter må var för sig med i samma protokoll angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Bondebacka nr 1 inom Motala stad i Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

5:o

att ett i statsrådsprotokollet omförmäلت område om 1.105 hektar och lägenheten Hagen med en areal av 0.851 hektar må var för sig från kronoegendomen 1 mantal Övra Ledberg nr 6 Bossgård Ledbergs socken av Östergötlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för slöjdaren Aug. Bergstedt i Hagsätter till förenämnda område om 1.105 hektar och med förbehåll om rätt såväl för innehavaren av lägenheten Eklund som för kronoegendomens innehavare till fri väg över lägenheten Hagen på sätt angivits å den i ärendet företedda kartan;

6:o

att lotterna litt. A, B, C och D må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen $1\frac{1}{2}$ mantal Vare nr 4 i Virestads socken av Kronobergs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

7:o

att i statsrådsprotokollet omförmälda lägenheterna litt. C och litt. D må var för sig med i samma protokoll angivet område från kronoegendomen $\frac{3}{16}$ mantal Sandby nr 24 i Borrbys socken av Kristianstads

län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar;

8:o

att lägenheterna Norra Håldalen och Södra Håldalen må var för sig med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen 1 mantal Åskekärr nr 3 Hansgården i Starrkärrs socken av Älvsborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar; samt

9:o

att lägenheten Nabot må med i statsrådsprotokollet angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Hallabod nr 1 i Kinne Vedums socken av Skaraborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

De till dessa ärenden hörande handlingar och kartor skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

Alfred Petersson.

*Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 14
februari 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
SCHOTTE,
PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
RYDÉN,
UNDÉN.

Departementschefen, statsrådet Petersson anhöll att få underställa Kungl. Maj:ts prövning åtskilliga ärenden angående försäljning av kronoegendomar eller upplåtande av lägenheter från dylika egendomar, vilka ärenden syntes böra föranleda framställning till riksdagen, samt anförde härom följande:

1:o.

[1.]
Vallby nr 1
och Vallby
nr 2 i Upp-
sala län.

Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Vallby nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Vallby nr 2 i Viksta socken av Uppsala län är utarrenderad till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende av 1,000 kronor. Egendomen, som är belägen 6 kilometer från Skyttorps järnvägsstation, har en areal av 78,2182 hektar, därav 64.6890 hektar tomter och åker, 1.9710 hektar äng, 11.2810 hektar avrösningsjord och 0.2772 hektar impediment.

Uppskattningsmännen hava, under hänvisning till en av distriktslantmätaren J. Hj. Schönström år 1918 upprättad karta, föreslagit, att de till egendomen hörande torpen Raggboda och Bränntorp samt de s. k. Kalkbergsskiftena måtte med de områden, som å nämnda karta utmärkts med röda gränslinjer, upplåtas till egna hem. Ifrågavarande lägenheter hava med nedan angivna arealer åsatts följande värden, nämligen Raggboda, å Schönströms karta betecknad med bb, med en areal av 8.2842 hektar, ett saluvärde av 3,450 kronor, Bränntorp, å kartan utmärkt med cb, med en areal av 4,9964 hektar, ett saluvärde av 3,750 kronor samt Kalkbergsskiftena, å kartan betecknade med ba och ca, med en areal av 9.2914 hektar, ett saluvärde av 6,100 kronor.

Vederbörande länsstyrelse, överjägmästaren i bergslagsdistriktet samt domänstyrelsen hava ej haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Jag hemställer i enlighet härmed, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheterna Raggboda, Bränntorp och Kalkbergsskiftena må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Vallby nr 1 och $\frac{1}{2}$ mantal Vallby nr 2 i Viksta socken av Uppsala län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av ersonahemslägenheter från kronoegendomar.

2:o.

Kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Söra nr 1 i Helgona socken av Södermanlands län är utarrenderad till den 14 mars 1920 mot ett årligt arrende av 620 kronor. Egendomen, som är belägen 4 kilometer från Nyköping, innehåller en sammanlagd areal av 54.559 hektar, därav 20.468 hektar tomter och åker, 2.212 hektar äng och odlingsmark, 30.988 hektar backar, betes- och skogsmark samt 0.891 hektar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att egendomen måtte styckas och försäljas i två delar, vilka å en av förste lantmätaren Axel W. Lodén år 1896 upprättad karta över egendomens inägor och yttergränser betecknats med litt. A och B. Lotten litt. A med en areal av 44.929 hektar har åsatts ett saluvärde av 28,800 kronor, därav 13,300 kronor för växande skog, vilket saluvärde beräknats under förutsättning att arrendatorns överloppshus å ägolotten inlöstes med 1,500 kronor ur köpeskillingen. Lotten litt. B, benämnd Sörastugan, med en areal av 9.630 hektar har åsatts ett saluvärde av 10,000 kronor, därav 8,000

[2.]

Söra nr 1 i
Söderman-
lands län.

kronor för växande skog, vilket saluvärde beräknats under förutsättning att arrendatorns överloppshus å ägolotten inlöstes med 300 kronor ur köpeskillingen. Hembuds rätt för viss person har icke föreslagits.

I särskild skrivelse har arrendatorn förklarat sig antaga det för överloppshusen beräknade priset.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har sedermera Helgona sockens kommunalstämma anhållit att för fattigvårdsändamål förvärva egendomen. Kommunalstämman har därvid framhållit, bland annat, följande. Inom kommunen hade länge den åsikten gjort sig gällande, att kommunen borde vid lämpligt tillfälle köpa en passande mindre gård till fattiggård. Fattigvårdsförhållandena i socknen voro nämligen långt ifrån väl ordnade. Socknen ägde ett mindre fattighus på fem rum och kök, vilket vore för litet och låge på ofri grund. Därjämte förhyrdes ett hus på fyra rum och kök, vilket även vore otillräckligt. Bägge fattighusen vore överfyllda. Anordningen med dessa två fattighus vore naturligtvis högst olämplig och verkade fördyrande på den i alla fall allt mer betungande fattigvården. Det vore därför ur alla synpunkter fördelaktigt att, då socknen således stode inför nödvändigheten att bygga ett större fattighus, få detta bygge kombinerat med en fattiggård och här till vore ifrågavarande kronoegendom både vad belägenhet och storlek beträffade särdeles passande. En större byggnad måste uppföras och det vore kommunens mening att, om den finge köpa Söra, begära tillstånd att redan under år 1919 uttaga en del av för byggnaden nödigt virke från skogen därstädes, varifrån även kunde påräknas en del ved till skolorna. Enligt försäljningsförslaget skulle egendomen styckas och säljas i två lotter. Detta kunde möjligen vara till fördel, om egendomen försålles åt enskilda, men något skäl därtill syntes knappast föreligga, om gården upplätes åt kommunen. Sörastugans hus voro dessutom så små och dåliga, att ombyggnad därav vore erforderlig. Med stöd av det anförda har kommunen anhållit att få till fattiggård inköpa kronoegendomen till värderingssumman, 38,800 kronor.

I häröver avgivet yttrande har domänintendenten med betonde att, om egendomen ginge till försäljning å auktion, det torde vara möjligt att få högre köpeskilling, likväl funnit de av kommunen anförda skälen för fastighetens förvärvande fullt bärande, helst behållningen för det allmänna onekligen bleve större genom dispositionen till fattiggård än eljest och skogen komme att skötas bättre. Att under sådana förhållanden särskilt hålla på avsöndring och försäljning av Sörastugan funne domänintendenten olämpligt, helst som skogstillgången väl behövdes för kommunen.

Länsstyrelsen i länet har till fullo instämt i domänintendentens berörda yttrande.

Överjägmästaren i östra distriktet har ansett, att den omständigheten, att egendomen hade ganska mycket skog, icke mindre än 2,784 kubikmeter efter jägmästarens uppskattning, ävensom egendomens särdeles goda läge icke långt från Nyköping starkt talade för egendomens bibehållande i kronans ägo, så mycket mera som arrendet, vilket redan förut varit bortåt 700 kronor, skulle höjas till 800 kronor vid förnyad utarrendering. Skulle egendomen styckas och försälgas, ville överjägmästaren framhålla, att ståndskogens värde vore alldeles för lågt uppskattat. Ståndskogen på lotten A borde vara värd omkring 21,000 kronor och på lotten B omkring 12,500 kronor. Vid fri tävlan erhöles kanske ännu mera. Därför ansåge sig överjägmästaren böra avstyrka Helgona kommuns ansökan att utan tävlan få köpa egendomen.

Då det syntes domänstyrelsen lämpligt, att, vare sig egendomen komme att disponeras på det ena eller andra sättet, den skog, som ej erfordrades för egendomen såsom jordbruksfastighet, på förhand försålades för kronans räkning, gick styrelsen i författning om utstämpling för försäljning av dylik skog å egendomen.

Enligt den uppskattning av den kvarstående skogen, som i sammanhang med utstämplingen ägt rum, och överjägmästarens i skrivelse den 28 maj 1918 däröver avgivna yttrande uppgår försäljningsvärdet av kvarstående skogen å egendomens huvuddel, litt A, till 16,960 kronor och på den mindre lotten, litt. B, till 9,920 kronor. Med upptagande av uppskattningsmännens värden för egendomen i övrigt bliva således saluvärdena för lotten litt. A 32,460 kronor och för lotten litt. B 11,920 kronor eller för egendomen i dess helhet 44,380 kronor.

Vid extra kommunalstämma den 8 september 1918 förklarade sig Helgona kommun ej vara villig köpa egendomen för sistnämnda summa, sedan skog, som ovan nämnts, särskilt utstämplats, utan anhöll att få förvärva egendomen jämte nyssnämnda skog mot erläggande av förra uppskattningssumman 38,800 kronor med tillägg av värdet å samma skog, 3,540 kronor, eller tillhopa i uppåt avrundat tal 43,000 kronor.

För egen del har domänstyrelsen anført, att styrelsen ej hade något att erinra mot att Helgona kommun finge för avsett ändamål utan tävlan förvärva ifrågavarande egendom. Då emellertid kommunen för egendomen bjöde en köpeskilling, ej obetydligt understigande dess uppskattade saluvärde, vilket inberäknat värdet å den för särskild försäljning utstämplade skogen, 3,540 kronor, uppginge till 47,920 kronor, syntes det styrelsen att, även om vedprisen av överjägmästaren upp-

tagits väl höga, skillnaden mellan kommunens anbud och saluvärdet bleve för stort för att anbudet skulle kunna godtagas. Domänstyrelsen finge alltså med avstyrkande av kommunens anbud hemställa, att — sedan avtal träffats med egendomens arrendator om inlösen för kronans räkning av ovan omförmälda, till inlösen föreslagna överloppshus — egendomen måtte med undantag av förberörda till försäljning särskilt för sig utstämplade skog försäljas i ovanberörda med litt. A och B betecknade lotter, lotten litt. A å offentlig auktion enligt de i brevet den 29 maj 1874 stadgade villkor till den högstbjudande samt lotten litt. B enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

Sedan emellertid länsstyrelsen anbefallts att från kommunalstämman i Helgona kommun inhämta förnyat yttrande i ärendet, har länsstyrelsen med skrivelse den 11 december 1918 överlämnat utdrag av protokoll, hållet vid extra kommunalstämma med nämnda kommun den 8 i samma månad, utvisande att stämman enhälligt förklarat sig villig att för det av domänstyrelsen uppskattade värdet eller 47,920 kronor inköpa ifrågavarande kronoegendom jämte å egendomen särskilt utstämplad skog.

*Departements-
chefen.*

Då kommunalstämman sålunda förklarat sig villig att erlægga det av domänstyrelsen å egendomen satta saluvärdet, har det av styrelsen anförda skäl för avslag å kommunalstämmans förberörda framställning förfallit.

Jag anser synnerligen goda skäl vara anförda för ett bifall till kommunalstämmans framställning. I försäljningen bör ingå ej mindre den särskilt utstämplade skogen än även omförmälda arrendatorn tillhöriga överloppshus, vilka därför böra från honom inköpas.

Jag hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kronoegendomen $\frac{3}{4}$ mantal Söra nr 1 i Helgona socken av Södermanlands län må till Helgona kommun försäljas mot en köpeskillning av 47,920 kronor samt under villkor i övrigt,

att köpeskillningen skall vid tillträdet kontant inbetalas till länsstyrelsen i länet och

att kommunen ensam vidkännes kostnaderna för lagfart samt andra med köpet förenade utgifter.

3:o.

Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Långviken nr 1 i Östra Vingåkers socken av Södermanlands län är utarrenderad till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende av 730 kronor. Egendomen, som är belägen $\frac{1}{2}$ mil från Strängsjö järnvägsstation, innehåller en sammanlagd areal av 89.963 hektar, därav 40.594 hektar tomt och åker, 1.312 hektar äng, 2.098 hektar odlingsmark, 44.974 hektar skogs- och betesmark samt 0.985 hektar impediment. [3.] *Långviken nr 1 i Södermanlands län.*

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att lägenheten Högnäs, som är belägen avsides i utkanten av egendomens skogsmark och å en av förste lantmätaren Axel W. Lodén år 1897 över egendomen upprättad karta omfattar ägofigurerna nr 192—203, måtte från egendomen upplåtas.

Lägenheten är bebyggd med boningshus och uthus, tillhöriga skomakaren Aug. Eriksson och hans hustru, samt har en areal av 1.623 hektar. Lägenheten har åsatts ett saluvärde av 750 kronor.

Länsstyrelsen i länet, överjägmästaren i östra distriktet samt domänstyrelsen hava icke haft något att erinra emot uppskattningsmännens förslag.

Även jag biträder detta förslag och hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte förslå riksdagen medgiva,

att lägenheten Högnäs må med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Långviken nr 1 i Östra Vingåkers socken av Södermanlands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

4:o.

Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Bondebacka nr 1 inom Motala stad i Östergötlands län är utarrenderad till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende av 920 kronor. Egendomen, som är belägen 3 kilometer från Motala järnvägsstation, har en areal av 92.465 hektar, därav 31.991 hektar tomt och åker, 7.712 hektar äng, 51.187 hektar skogsmark och 1.575 hektar impediment. [4.] *Bondebacka nr 1 i Östergötlands län.*

Jämlikt riksdagens medgivande år 1900 hava från egendomen *Bihang till riksdagens protokoll 1919. 1 saml. 77 häft. (Nr 95.)* 2

försålts de med nr I—XII å en av extra lantmätaren John Grenholm år 1917 över egendomen upprättad karta betecknade lägenheter.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att från egendomen måtte avsöndras och upplåtas till egna hem följande å Grenholms karta med nedanstående littera betecknade lägenheter, vilka av uppskattningsmännen åsatts följande saluvärden:

Litt. å kartan	Areal hektar	Saluvärde kronor
B, Skogstorp	0.2830	420
C, Kartorps utjord	1.3700	1,835
D	0.2880	290
E	0.2940	295
F	0.2990	300
G	0.2565	260
H	0.2330	235
I	0.2355	235
K	0.2500	250
L	0.2570	260

Samtliga ifrågavarande lägenheter utom litt. C, Kartorps utjord, äro avsedda till bostadslägenheter.

Lägenheten litt B eller Skogstorp är bebyggd med innehavaren tillhöriga hus. Övriga lägenheter äro obebyggda.

Länsstyrelsen, överjägmästaren i östra distriktet och domänstyrelsen hava tillstyrkt förslaget.

Jag biträder jämväl uppskattningsmännens förslag och hemställer, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förberörda tio med litt. B—L betecknade lägenheter må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Bondebacka nr 1 inom Motala stad i Östergötlands län försälas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

5:o

Kronoegendomen 1 mantal Övra Ledberg nr 6 Bossgård i Ledbergs socken av Östergötlands län är utarrenderad till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende av 650 kronor. Egendomen, som är belägen 12 kilometer från Linköping och 1 kilometer från järnvägsstationen Ledbergs kulle, har en areal av 61.9165 hektar, därav 27.2870 hektar tomt och åker, 1.8825 hektar äng, 31.7100 hektar avrösningsjord och 1.0370 hektar impediment.

[5.]
Övra Ledberg
nr 6 Bossgård
i Östergöt-
lands län.

Egendomen består av tre skiften, hemskiftet samt två utmarksskiften.

De å en av extra lantmätaren John Grenholm år 1917 över egendomen upprättad karta med ägofigurerna nr 41, 42, 45 och 51 betecknade områdena äro redan förut försålda från egendomen.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att följande två områden måtte upplåtas från egendomen, nämligen dels det å kartan med ägofigurerna nr 43, 44, av 46 och av 50 betecknade med en areal av 1.105 hektar, dels ock lägenheten Hagen, omfattande ägofigurerna nr av 46, 47, 48, 49 och av 50 med en areal av 0.851 hektar och bebyggd med hus, tillhöriga arbetaren C. J. Hjelm. Uppskattningsmännen hava åsatt förstnämnda område, vilket är obebyggt, ett saluvärde av 1,760 kronor, därav för växande skog 900 kronor, samt lägenheten Hagen ett saluvärde av 915 kronor, därav 190 kronor för växande skog. De hava hemställt, att det förra området måtte hembjudas slöjdaren Aug. Bergstedt, som äger den förut från egendomen upplåtna, inom områdets gränser belägna lilla lägenheten Hagsätter, å kartan betecknad med ägofiguren nr 45. Vid försäljningen av lägenheten Hagen borde förbehåll göras om rätt såväl för innehavaren av den från egendomen förut upplåtna lägenheten Eklund som för kronoegendomens innehavare till fri utfartsväg över lägenhetens område på sätt å kartan angivits.

Länsstyrelsen i länet, överjägmästaren i östra distriktet och domänstyrelsen hava icke haft något att erinra i anledning av förslaget.

Jag biträder även uppskattningsmännens förslag och hemställer alltså, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovan angivna område om 1.105 hektar och lägenheten Hagen med en areal av 0.851 hektar må var för sig från kronoegendomen 1 mantal Övra Ledberg nr 6 Bossgård i Ledbergs socken av Östergöt-

lands län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar, med hembuds rätt för slöjdaren Aug. Bergstedt i Hagsätter till förenämnda område om 1.105 hektar och med förbehåll om rätt såväl för innehavaren av lägenheten Eklund som för kronoegendomens innehavare till fri väg över lägenheten Hagen på sätt angivits å den i ärendet företedda kartan.

6:

[6.]
Vare nr 4 i
Kronobergs
län.

Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Vare nr 1 Mellangård och 1 mantal Vare nr 2 Östergård i Virestads socken av Kronobergs län är utarrenderad till den 14 mars 1919 mot ett årligt arrende av 1,030 kronor. Egendomen, som är belägen 5 kilometer från Eneryda järnvägsstation, har en areal av 238.546 hektar, därav 40.882 hektar tomt och åker, 46.430 hektar äng, 149.635 hektar avrösningsjord och 1.599 hektar impediment.

Egendomen brukas i tre delar, varav en av egendomens arrendator och de två andra av hans söner. Åbyggnaderna äro i allmänhet för små och otillräckliga. Å en brukningslott erfordras nybyggnad av såväl boningshus som ladugårdsbyggnader, å de båda andra erfordras nya ladugårdsbyggnader.

Å egendomen finnas torpen Hagalund och Josefstorp, det senare brukat till Mellangården, samt lägenheterna Ekelund och Sjöholmen. Innehavaren av torpet Hagalund, änkan Hilda Pettersson, önskar att fortfarande få bruka torpet. Innehavaren av lägenheten Ekelund, Karolina Pettersson, som äger åbyggnaderna därå, har förklarat sig vilja köpa lägenheten. Beträffande lägenheten Sjöholmen har egendomens arrendator meddelat, att dess innehavare antagligen komme att lämna lägenheten.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att egendomen måtte styckas i fem, å en av extra lantmätaren G. Norlin år 1917 upprättad karta över egendomen med litt. A, B, C, D och E betecknade lotter. Av dessa borde de tre förstnämnda, som motsvarade de nuvarande tre brukningslotterna, ävensom lotten litt. D, lägenheten Ekelund, upplåtas till egna hem. Lotten litt. E, skogsmarken med torpen Hagalund och Josefstorp samt lägenheten Sjöholmen, borde avsättas till kronopark.

De till försäljning avsedda lotterna hava med nedannämnda arealer åsatts följande saluvärden, varvid skogsvärderna upptagits i enlighet

med av överjägmästaren framställt förslag om höjning i de vid uppskattningsförrättningen använda, av vederbörande jägmästare uppgivna värdena.

Litt. å kartan	Areal hektar	Saluvärde	
		kronor	därav för växande skog kronor
A	24.414	6,680	2,200
B	26.394	6,760	1,500
C	36.431	14,650	6,500
D	0.530	215	115

Såsom för styckningslotterna gemensam skulle avsättas en med litt. d betecknad väg om 0.150 hektar.

Länsstyrelsen i länet har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag.

Överjägmästaren har, då beslut förut fattats om bibehållande för skogsväsendets räkning av en del fastigheter i Virestads socken, funnit det ändamålsenligt, att egendomen disponerades såsom uppskattningsmännen föreslagit, samt i övrigt anført, att torpen Hagalund och Josefstorp vore för skogens skötsel behövlige.

Kammarkollegium har förordnat, att de båda hemman, varav egendomen består, skola i jordeboken sammanföras och förty däri upptagas såsom ett kronohemman under allmän disposition om 1 1/2 mantal under benämning Vare nr 4. Härigenom har befintligt hinder för ägostyckning undanröjts.

Domänstyrelsen, som föranstaltat om skötsel och vård av egendomen till den 14 mars 1920, har icke haft något att erinra mot uppskattningsmännens förslag till egendomens disposition.

Jag biträder även uppskattningsmännens förslag. Beträffande frågan om avsättande av lotten litt. E till kronopark, torde jag, sedan riksdagen fattat beslut rörande dispositionen av lotterna litt. A—D, få underställa densamma Eders Kungl. Maj:ts prövning. Jag hemställer alltså nu, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, Departement-
chefen.

att lotterna litt. A, B, C och D må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen 1 1/2 mantal Vare nr 4 i Virestads socken av Kronobergs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendommar.

7:o.

[7.]
Sandby nr 24
i Kristianstads
län.

Kronoegendomen $\frac{3}{16}$ mantal Sandby nr 24 i Borrby socken av Kristianstads län är utarrenderad till den 14 mars 1921 mot ett årligt arrende av 625 kronor. Egendomen, som är belägen 5 kilometer från Borrby järnvägsstation å Ystad—Gärns järnväg, innehåller en areal av 40.211 hektar, därav 28.787 hektar åker, 7.970 hektar ängs- och betesmark, 2.579 hektar avrösningsjord och 0.875 hektar impediment.

Uppskattningsmännen hava föreslagit, att dels den icke skogsodlade delen av sandskiftet, å en av extra lantmätaren Axel Sandberg år 1918 upprättad karta över egendomen betecknad med litt. C, dels egendomens torvskiften, betecknade med litt. D, måtte upplåtas till egnahem. Lägenheten litt. C, med en areal av 1.193 hektar, har saluvärderats till 300 kronor och lägenheten litt. D om 4.598 hektar till 740 kronor.

Länsstyrelsen i länet, överjägmästaren i södra distriktet och domänstyrelsen hava tillstyrkt uppskattningsmännens förslag.

Jag biträder även detta förslag och hemställer, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att ovannämnda lägenheter litt. C och litt. D må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{3}{16}$ mantal Sandby nr 24 i Borrby socken av Kristianstads län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahemslägenheter från kronoegendomar.

8:o.

[8.]
Åskekärr nr 3
Hansgården i
Älvsborgs län.

Kronoegendomen 1 mantal Åskekärr nr 3 Hansgården i Starrkärrs socken av Älvsborgs län är utarrenderad till den 14 mars 1920 mot ett årligt arrende av 670 kronor. Egendomen, som är belägen 4 kilometer från Älvängens järnvägsstation å Bergslagsbanan, innehåller en areal av 82.356 hektar, därav 28.048 hektar tomt och åker, 14.418 hektar äng, 38.128 hektar skogsmark och 1.762 hektar impediment.

Å egendomen finnas tre med innehavarna enskilt tillhöriga hus försedda lägenheter, Botten, Norra Håldalen och Södra Håldalen.

Över lägenheterna Norra Håldalen och Södra Håldalen hava år 1918 upprättats särskilda kartor av extra lantmätaren C. A. Vide. Över

hela egendomen har år 1917 upprättats karta av extra lantmätaren J. Gordh.

Lägenheten Botten, som ligger vid huvudgården inuti åkerskiftet, borde enligt uppskattningsmännens åsikt ej säljas. Innehavaren har synts dem föga lämplig som egnahemsbrukare, då såväl hus som jord vore ytterligt vanskötta.

Lägenheterna Norra och Södra Håldalen hava uppskattningsmännen däremot föreslagit till försäljning. Norra Håldalen med en areal av 0.373 hektar har saluvärderats till 300 kronor och Södra Håldalen med en areal av 2.288 hektar har åsatts ett saluvärde av 1,500 kronor.

Länsstyrelsen i länet, överjägmästaren i västra distriktet och domänstyrelsen hava tillstyrkt uppskattningsmännens förslag.

Även jag biträder detta förslag och hemställer, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheterna Norra Håldalen och Södra Håldalen må var för sig med ovan angivet område från kronoegendomen 1 mantal Åskekärr nr 3 Hansgården i Starrkärrs socken av Älvsborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar.

9:o.

Kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Hallabod nr 1 i Kinne Vedums socken av Skaraborgs län är utarrenderad till den 14 mars 1920 mot ett årligt arrende av 840 kronor.

Egendomen, som är belägen 20 kilometer från Skara och 3 kilometer från Götene järnvägsstation, har en areal av 57.827 hektar, därav 41.057 hektar tomter, åker och dylikt, 0.982 hektar äng, 14.407 hektar avrösningsjord och 1.381 hektar impediment. Karta över egendomen är år 1917 upprättad av extra lantmätaren E. O. Jansson.

Egendomen består av tre skiften, hemskiftet samt de på respektive cirka 6 och 7 kilometer därifrån belägna förra torpet Nabot och skogsskiftet.

Uppskattningsmännen hava, då lägenheten Nabot med hänsyn till dess avlägsna belägenhet från huvudgården ej kunde utgöra dagsverken till densamma, föreslagit, att lägenheten måtte försäljas. Lägenheten är belägen 6 kilometer från Götene järnvägsstation samt bebyggd med boningshus, tillhörigt nuvarande innehavaren, och ladugård, redskaps-

[9.]
Hallabod nr
1 i Skara-
borgs län.

hus och svinhus, tillhöriga kronan. Dess areal är 10.527 hektar. Uppskattningsmännen hava åsatt lägenheten ett saluvärde av 10,000 kronor.

Länsstyrelsen i länet, överjägmästaren i västra distriktet och domänstyrelsen hava icke haft något att erinra mot detta förslag.

Jag biträder även uppskattningsmännens förslag och hemställer, att Eders Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lägenheten Nabot må med ovan angivet område från kronoegendomen $\frac{1}{2}$ mantal Hallabod nr 1 i Kinne Vedums socken av Skaraborgs län försäljas enligt gällande grunder för upplåtande av egnahems-lägenheter från kronoegendomar.

Statsrådets övriga ledamöter instämde i vad departementschefen hemställt uti de under 1:o—9:o här ovan antecknade ärenden.

Hans Maj:t Konungen behagade härtill lämna bifall samt förordnade, att proposition i dessa ämnen skulle med den lydelse, bil. . . . till detta protokoll utvisar, avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.